




LAN PROH POLITI

Gazte
Langileontzako
Proposamen
Politikoa



Gazte Koordinadora Sozialista
2022

0

Sarrera

8. or

1

Testuinguruaren
analisi:
proletarizazioa
gazte esparruan

10. or

2

Estatu Sozialistaren
beharra gazteon
proletarizazioari
aurre egiteko

16. or

3

Gazte
Langileontzako
Proposamen
Politikoa

18. or

Sarrega



Gizarte kapitalista krisi eta gainbehera betean sartuta dago. Nahiz eta krisialdi honek orain dela urte batzuk egin eztanda, urteetan zehar luzatzen doan prozesua da, eta azken urte hauetan intentsitatez igo da, batez ere pandemiaren etorrerarekin batera: lan kaleratzeak eta lan malgutasuna, produktuen eskasia, mundu mailako hornikuntza kateen haustura, inflazioa (energia, lehengaiak, oinarrizko produktuak, gasolina, oinarrizko produktuak...), zerbitzu publikoen murrizketak, gatazka militarren igoera eta gerrateak... Ikuspuntu ekonomiko, politiko, beliko eta ekologikotik begiratuta, begien bistakoa da testuinguru arriskutsua eta autoritarioa sortzen ari dela.

Kapitalismoaren krisialdi honetatik *proletarizazio prozesua* ari da gertatzen, eta milioika pertsonen lan eta bizi baldintzak modu nabarmenean okertzen ari dira mundu osoan zehar. Europa eta zentru inperialistari dagokionez, ertain klase zabal bat existitzen zen gizartearen amaieraren hasiera inplikatu du, ertain klasearen desintegrazio eta polarizazio prozesua garatzen ari baita. Prozesu hori gazte esparruan ere oso nabarmena da, izan ere, gazte esparrua erabili izan ohi da bertako baldintzak okertu eta ondoren langile klase osoaren baldintzak okertzen joateko. Errezeta sozialdemokratek, alternatibismo faltsuek eta alderdi parlamentarioen gazte politikek ez dute errealtate hori eraldatuko. Horiek ez dira ez gazteon pobrezia ezabatzeke gai, ezta gazteon aktibazio politikoa bultzatzeke gai ere. Are gehiago, enpresari handien eta politikari profesionalen fartsarekin hautsi behar dugu, eta langileria modu independentean antolatu behar da, gazteok bertan paper aktiboa jokatzu.

Hori horrela, garai zail eta autoritario honetan, GKStik gazte langileen proletarizazioari aurre egiteko borondatea erakusten dugu eta, bide horretan, gazte langileontzako proposamen politikoa osatu dugu. Proposamen politiko hau gaur egungo testuingurura egokituta dago eta bera aldatzen den heinean eguneratu beharreko zerbait dela ulertzen dugu. Proposamen honen bitartez, gazte langileen artean elkartasuna antolatu, kontzientzia politikoa piztu eta bizi ditugun miseriak borrokatu nahi ditugu. Injustiziei aurre egitea eta eskubideak lortzeko borroka egitea da gure postura politikoa.

Datozen lerroetan proposamen politiko horren azalpena emango dugu: batetik, gazte langileen egoeraren analisisa egingo dugu eta, bestetik, horren aurrean egiten dugun proposamen politikoa azalduko dugu, gazte problematikaren auzi nagusiak eta horien aurre egiteko aldarrikapen batzuk mahai gainean jarri.

Testuinguruaren
analisi:
proletarizazioa
gazte esparruan



Lehen esan dugun bezala, proletarizazio prozesua oso nabarmena da gazteongan. Zentzu horretan, gazte langileon hiru ezaugarri nagusi azpimarratu nahi ditugu¹: a) egiturazko langabezia eta bizi ereduaren pobretzea, b) burgesiaren dominazio kulturala eta c) eskubideen ezabapen sistematikoa.

1.1. Egiturazko langabezia eta bizi ereduaren pobretzea

Esan bezala, proletarizazio- eta polarizazio-prozesu horrek klase ertainetako behe-geruzen desintegrazioa eta aurrez proletarizatutako sektoreen pobretze handiagoa eragiten du. Horregatik, proletarizazioa prozesu eta tendentzia moduan ulertzen badugu, berau maila desberdinetan garatzen dela eta klase-segmentu desberdinei eragiten diela ikus dezakegu, hainbat problematika sortuz. Gazteon kasuan, haustura ekonomiko horrek belaunaldi-izaera hartzen du, gure gurasoak baino okerrago biziko garen ideian laburbildu ohi dena.

Gazte langileen baldintza ekonomiko orokorrak kontuan hartzen baditugu, langabezia, aldizkako lanak, azpienplegua eta soldata baxuak dira nagusi. Lan-ezegonkortasuna gazte gehienon errealtatearen parte da, batetik aldi-baterako lanetan ibiltzen garelarik (askotan azpienplegu forman) eta, bestetik, langabezia kronikoa bizi dugularik. Lan-merkatuaren egoeraren ondorioz, kualifikazio-maila desberdineko (unibertsitatekoa, kualifikazio ertaina, ikasketarik gabea...) langile gazteak antzeko enplegu ez-kualifikatuetan aritzen dira, lan-baldintza prekarizatu berdinekin.

Proletarizazioak bizimodu pobretu batera kondentatzen gaitu. Hau are eta nabarmenagoa da inflazioaren eta zerbitzu publikoen murrizketen garaiotan. Gazte baten soldatarekin ezin da bizi-proiekturik eta etorkizun egonkorrik izan. Zailtasunetako batzuk honakoak dira: garraioari dagokionez, geroz eta kontraesan handiagoa dago mugitzeko beharraren eta horretarako dauden zailtasunen (gasolinaren eta kotxeen prezioa, peaje berriak, zenbait tokitako garraio publikoaren zerbitzu kaxkarra...) artean, kontuan izanda lanerako joan-etorriak lanaren beraren parte direla. Horren ondorioz, lanetik kanpo dugun mugikortasuna minimora murrizten dugu eta horrela gure bizimodua pobretzen dugu. Etxebizitzari dagokionez, irtenbiderik gabeko egoeran aurkitzen gara; etxe bat erosteko zailtasunak eta alokairuaren merkatuaren egoera (prezio altuak eta eskaintzarik eza) direla eta. Gure soldatak baxuak izaten direla kontuan hartuta, batzuetan egoera honek mugarik gabe atzeratzen du gazte

¹ Ez dira gazteen ezaugarri esklusiboak, baina gazte langileon egoera orokorraren adierazle dira.

langileon emantzipatzeko aukera eta beste batzuetan pisua partekatzea behartzen gaitu. Horrez gain, geroz eta zailtasun handiagoak ditugu beste zenbait oinarritzko zerbitzutara sarbidea izateko: osasuna, energia, hezkuntza, kultura, kirola...

Bizimoduaren pobretze honek bizi-ezegonkortasunera eta mendekotasun ekonomikora eramaten gaitu. Lehen esan bezala, lan arlotik haratago ezegonkortasunak gure bizitzako aspektu askotan eragiten du eta, bestalde, bizirauteko dugun besteeziko mendekotasun ekonomikoa (normalean familiarena) saihestezina izaten da. Horregatik, familiaren egoera ekonomikoak gaztearen proletarizazio maila zehazten du neurri handi batean: familiaren laguntzaren mende dauden gazteak daude, baina baita familia bera mantentzen dutenak eta familiarik ez dutenak ere. Etxebizitza (ondare higiezin, zorrak...) edo hezkuntza (ikasketa-maila, matrikulak ordaintzeko eta ikasketak luzatzeko gaitasuna, kanpoan ikasteko aukera izatea...) bezalako gaietan, jatorrizko familiaren klaseak determinantea izaten jarraituko du eta gazteon aukerak neurri handi batean baldintzatuko ditu.

1.2. Burgesiaren dominazio kulturala

Errealitate ekonomiko eta sozialetik harago, burgesiak kulturalki ere dominatzen du. Izan ere, kapitalismoaren krisiak milioika pertsona miseriara kondenatzen dituen heinean, gero eta jende gehiagok gizarte eredu kapitalistarekiko atxikimendua gal dezake. Gauzak horrela, burgesiak bide desberdinak ditu jendea gizarte kapitalistara lotuta mantentzeko, besteak beste, indarraren bitartez (jazarpen poliziala, biztanleriaren gaineko kontrol telematiko...) edota kulturalki interbenituz. Azken horri dagokionez, *gazteoi bideratutako kultur industria* eta *hezkuntza sistema* nabarmendu nahi ditugu. Lehenari dagokionez, jakina da gazteoi bideratutako kultur industria erraldoi bat existitzen dela (sare sozialak, entretenimenduaren industria, masa komunikabideak...), zeinak gazteon jokabideetan eta pentsamoldean sekulako eragina duen². Izan ere, kultur industria erraldoi horrek zuzenean baldintzatzen ditu gazteon artean daukagun harremantze eredia, denbora librearen kontsumoa, aspirazio pertsonalak, errealitatearen gaineko ulerkerak, aisialdia eta abar.

² Burgesiaren dominazio kulturala haratago badoa ere, gazteon bizitzetan zentralitatea duten plataforma digitaletan jarri nahiko genuke arreta, bai eta horiek sortzen dituzten zenbait ondorio kaltegarritan ere. Plataforma digitaletan ari garenean, besteak beste, sare (Instagram, TikTok, Twitter, Tinder, Facebook, Whatsapp...), komunikabideetatik (telebistako eta interneteko programak, podcastak...), plataforma zinematografiko eta audiobisualak (YouTubeNetflix, Amazon Prime, HBO, Twitch, musikaren industria...) edota bideoez ari gara.

Plataforma digital horiek gaur egun sortzen dituzten ondorio kaltegarri batzuk azpimarratu nahi ditugu, besteak beste, indarkeria matxista eta gazteon *hipersexualizazioa*, zeinak gazteon bizitzetan sekulako zentralitatea duen. Bideoklipek, moda industriak, sexu industriak eta abarrek hauspotzen dute muturreko sexualizazio hori³, gazte guztiei eragiten die eta indarkeria matxistarekin lotura zuzena du (bestelako ondorio eta gaixotasunak eragiteaz gain). *Despolitizazioa*, izan ere, kultur industria horrek ez gaitu bizi dugun errealitatea eraldatzeko aktibo politiko bihurtzen. Are gehiago, komunikabideen manipulazioak zein kriminalizazioak, gehienbat *influencer*-en bitartez zabaltzen den pentsamendu aspirazionalak⁴ eta hegemonikoak diren mezu ideologikoei (musika mundukoak, youtuberrek, twitch, politikariek...) joko kanpo uzten dute militantzia politikoaren aukera. Horrez gain, datorren *bizi eredu pobreak normalizazioa* plataforma digitalek sortzen duten ondorioetako bat da. Masa komunikabideen bitartez (pobreziara ohitu eta gure bizi ohiturak aldatu behar ditugula esaten digutenak), poliziaren jazarpenaren bitartez (adibidez, pandemiaren testuinguruan gertatu zen bezala) eta bestelako bitartekoetatik (bideo-jokoak, musika, serieak...), sortzen ari den gizarte eredu pobrera eta autoritariora ohitu nahi gaituzte: lanik ez dagoenez, diru gutxi edukitzera ohitu behar dugula; gure segurtasuna handitzeko poliziaren baliabideak eta kontrol mekanismoak handitu behar direla, bizi egonkor eta duin bat edukitzea ezinezkoa dela guztiontzat eta abar.

Nahiz eta esaten ari garenen baitan salbuespenak egin daitezkeen, gazteon artean nagusitzen den tendentzia orokorra ari gara marrazten. Gainera, ezin dugu ahaztu burgesiaren dominazio eta hegemonia kulturalerako aparatuek direla gaur egungo plataforma digitalak.

³ Kontuan eduki behar da plataforma digital hauen atzean industria kapitalista ugariren interesak ezkututzen direla: bestek beste, moda-industriarena, alkoholarena, armena, prostituzioarena, drogena, segurtasun agentziena, inteligentzia zerbitzuena...

⁴ Pentsamendu aspirazionalaz zera esan nahi dugu: gazteon artean hedatuta dagoen pentsamoldea, zeinak dirudun eta famatu izatera aspiratzen duena. Hau da, burgesiaren industriak sortzen duen ideala aberatsaren figura da edo, hobeto esanda, aberats bihurtzen den pobreaken figura, edozein bidetatik dirutza irabaztera iritsi dena. Despolitizazioaren adierazle da pentsamendu aspirazionista hori; izan ere, ez du planteatzen aktibo politiko bilakatzea (injustiziei aurre egiteko antolatzen eta borrokatzen duena), baizik eta norbanakoa aberats edo famatu bihurtzea. Influencer-ak, oro har, ideal hori sustatzen dute, bai eta bestelako figura eta plataformek ere.

Izan ere, enpresari handiek izugarrizko *irabazi ekonomikoak* lortzen dituzte esparru horietan, *kontrol sozialerako* balio duten aparatuak dira⁵ eta, azaltzen ari garen bezala, *kultur interbentziorako* aparatuak dira. Argia da plataforma digitalen eta koiuntura ekonomikoaren arteko lotura estua, eta plataforma horiek sortzen dituen ondorio kaltegarriei aurre egin behar diegu.

Bigarrenari dagokionez, burgesiak gazte langileongan interbenitzeko erabiltzen duen beste instituzioetako bat da *hezkuntza*. Burgesiaren hezkuntza ereduaren helburua ez da gazteen gaitasun intelektual eta moralak hobetzea, baizik eta akumulazio zikloaren beharretara egokitzen den pertsona eredu sortzea. Horregatik, ziklo ekonomiko berri bat irekitzen ari den hamarkada honetan, hezkuntzan ere erreformak eta modernizazioak egiten ari dira. Erreforma prozesu horretan gauza asko aipatu badaitezke ere, pare bat elementu nabarmendu nahi ditugu. Batetik, eta orain esan bezala, gazte belaunaldien lan indarra (merkea eta obediente) formatzen duela hezkuntza eredu burgesak. Horren adierazle dira heziketa dualaren zein ordaindu gabeko praktiken kasua, esperientzia irabaztearen aitzakiapean ikasketak eta lana konbinatzeraren bideratzen gaituztenak. Gazteon denbora libreza ezerezera murrizten dute (dual batzuen kasuan goizez ikasi eta arratsaldean lan egin, edo alderantziz) eta enpresariaren etekin ekonomikoa areagotzen da.

Bestetik, urte hauetan garatzen ari den erreforma prozesuaren bitartez, hezkuntzan gero eta pisu gutxiago dauka *edukiak*. Ikasleria formatu eta jakintza garatzearen garrantzia azpimarratu beharrean, gazteen diziplinamendua dakarren eta gero eta heziketa eredu autoritarioagoa duen forma hartu du. Hori horrela, ondorengo ezaugarriak areagotzen ari dira: txikitatik gizarte kapitalistara moldatzeko eta bera zalantzan ez jartzeko bizi ohituretan hezten gaituzte (ordutegiak, irakasleekiko obedientzia...), hori horrela izan dadin kontrol mekanismo ezberdinak aktibatuz (plataforma digitalak, esaterako); eskubide politikoen urraketak areagotu egin dira ikasguneetan (greba eta biltzeko eskubidea, adibidez); jarrera autoritarioak ere gora egin du (irakasleen hitza zalantzan jarri ezin izatea, ikasleen iritzia gutxiestea, ikasleak erabakietatik kanpo uztea...) eta abar. Horri guztiari hezkuntza eredu honen izaera baztertzailera gaineratu behar zaio, non pixkanaka ikasleriaren geruza zabal bat hezkuntzatik kanporatzen ari diren arrazoi ekonomikoak direla medio (familien

⁵ Sare sozialetan zentralizatzen eta gestionatzen den informazioa, norbanakoaren bizitzaren nondik norako guztiak eta datu pertsonalak, masen inguruko informazio iturri baliotsuenetarikoa eta hortaz, garestienetarikoa bat da. Informazio horrek sare sozialek gizartearengan eragiteko duten gaitasuna eta efektibitatea handitzen dute.

pobretzea, graduen eta masterren prezioen gorakada, oinarrizko bitartekoan kostua: garraioa, materiala, klase partikularrak...). Erreforma prozesua, beraz, heziketaren desegitea, pixkanaka proletariotza hezkuntzatik kanporatzea eta gazteon diziplinamendua eta despolitizazioa ekartzen ari da, besteak beste.

1.3. Autoritarismoa eta eskubideen ezabapena

Krisi politikoarekin estuki lotuta dago autoritarismoaren eta eskubideen auzia. Izan ere, kapitalismoaren krisiarekin batera, burgesiaren gobernatze forman aldaketak gertatzen ari dira eta autoritarismoa etengabe handitzen ari da. Horren adierazle da azkenengo urte hauetan kriminalizazioa, jazarpen poliziala, kontrol soziala, errepresioa eta bestelako gertakariak areagotu izana. Gainera, enpresari handiak eta politikari profesionalak langileriaren desartikulazio egoeraz probesten dira testuinguru gero eta autoritarioagoa ezartzeko: salbuespen politiken aplikazioa, kode penalaren gogortzea, kontrol mekanismoen hazkundera, eskubideak murrizten dituzten erreformen onartzea, gerra testuingurura egokitzeko neurriak onartzea eta abar luze bat.

Tendentzia hori guztia gazte esparruan oso nabarmen ikus daiteke; izan ere, masa komunikabideek etengabe kriminalizatzen gaituzte, subjektu infantil eta arduragabe gisara ezaugarrituz. Sarri gertatzen da, halaber, gazte proletarioon aurkako polizia jazarpena, pandemia garaian argi eta garbi ikus zitekeena. Eskubideen urraketa berezkoa eta normala den belaunaldian bilakatu nahi gaituzte, burgesiak eskaintzen digun etorkizuna horrelakoa izango baita.

Estatu Sozialistaren
beharra gazteon
proletarizazioari
aurre egiteko



Gazteriak zapal dutako sektore izateari uzteko beharrezkoa iruditzen zaigu Estatu Sozialista eraikitzea. Sozialismoak ez dauka inolako zapalkuntza modalitatearen beharrik, are gehiago, zapalkuntza guztien gaindipena inplikatzeko du, eta gazteriari dagokionez, gazte langileen problematika gainditzeko eta gazteriaren on garapen askerako baldintzak jartzeko berme bakarra da. Horregatik, gazte antolakunde gisara, sozialismoaren eraikuntzarekin lerrotatuta gaude, bai eta gaurdanik horren eraikuntzarako lanarekin konprometituta ere.

Horregatik, gure jardunak Estatu Sozialista dauka helburutzat eta norabide horretan txertatzen dugu Gazte Langileontzako Proposamen Politikoa. Horrekin batera, Estatu Sozialista lortzeko beharrezko aurrebaldintza langileriaren independentzia politikoa dela uste dugu: enpresarietik eta politikarietikiko modu independentean antolatu behar gara langileok eta estrategia sozialista komun bati erantzun behar diogu. Langileriaren independentzia politikoaren bitartez baino ezingo da Estatu Sozialista eraiki, sozialismoa maila internazionalen antolatzea eskatzen duena. Bide horretan, aldi berean, sozialismoaren aldeko zentzu komuna eta kultura politikoa hedatu behar ditugu langileriaren artean.

Gazte
Langileontzako
Proposamen
Politikoa



Hasieran esan dugun bezala, proposamen politiko hau eguneratzen joan behar dela uste dugu; hau da, egoera sozioekonomikoa aldatzen doan heinean, horretara egokitzeko gaitasuna eduki behar du, norabide politikoa zein den ahaztu gabe. Horretarako borondatea berresten dugu.

Behin hori esanda, gaur egungo gazte langileen egoeraren analititik bost auzi nagusi identifikatu ditugu: 1) gazte lan merkatuaren auzia, 2) gazteon pobretze eta bizi ereduarena, 3) gazteei bideratutako kultur industriarena, 4) hezkuntza sistemarena eta 5) autoritarismoaren eta eskubide kolektiboen auzia. Gazte problematikaren auzi horiei hamabi aldarrikapen kontrajarri dizkiegu:

Gazte problematikaren auzi nagusiak	Aldarrikapenak
Gazte Lan Merkatua	Lan baldintza berdinak guztiontzako
	Gazteon lan baldintza prekarioekin amaitu
Bizi-ereduaren pobretzea	Oinarrizko bizi bitartekoak bermatu
	Denbora librerako eta norberaren garapen askerako baldintzak sortu
	Ingurugiroaren suntsipena borrokatu
Gazteoi bideratutako Kultur-Industria	Indarkeria matxista borrokatu
	Pobreziaren normalizazioari aurre egin
	Despolitizazioari aurre egin
	Euskaraz bizitzeko eta ikasteko baldintzen alde Euskal Estatu Sozialista eraiki
Hezkuntza sistema	Enpresarien interesetara dagoen hezkuntza ereduarekin amaitu
	Hezkuntza edukiz husteari ez, autoritarismoa borrokatu
Autoritarismoa eta eskubide kolektiboak	Gazte langileen aurkako kriminalizazioarekin eta jazarpenarekin amaitu
	Eskubide politikoak borrokatu

Hurrengo lerroetan aldarrikapen horien zentzua azalduko dugu.

Gazte Lan Merkatua

1. LAN BALDINTZA BERDINAK GUZTIONTZAT

Guztiok lan baldintza berdinak izan behar ditugula defendatzen dugu. Aldarrikapen hau hainbat zentzutuan ulertu behar dugu. Alde batetik, lan baldintza berdinak izan behar ditugu: eskubideak langile guztiontzako, soldata arrakalarekin amaitu... Langile klasearen artean sektore pribilegiatuak, hierarkiak eta klasismoa (soldata hobekak, aitortza handiagoa, segurtasun zein egonkortasun gehiago..) sortzen dituzten mekanismoak ezabatu behar dira. Guztiok kalitatezko bizitza edukitzea da helburua, ez denon artean ogi- apurrak banatzea. Hau da, langileriaren artean dagoen estratifikazioaren eta atomizazioaren aurrean, langileriaren batasun ekonomikoa eta politikoa defendatu behar dugu.

Beste alde batetik, *norabide orokor bezala*, guztion bizi eta lan baldintza berdinak izan behar ditugula defendatzen dugu. Noski, hori ezinezkoa da kapitalismoan, klaseen arteko bereizketan eta zapalkuntza ugaritan oinarritzen den gizarte eredua baita. Horregatik, sozialismoaren eraikuntza beharrezkoa da guztion bizi eta lan baldintza berdinak lortu ahal izateko¹.

¹ Soldataren inguruan hitz egiten dugunean, bi adiera orokor barnebiltzen dituela kontuan eduki behar dugu: batetik, soldata zuzena (laburbilduz, langileak soldata gisa jasotzen duen diru kantitatea); bestetik, zeharkako soldata (zerbitzu publikoak -osasungintza, hezkuntza...-, diru laguntzak eta abar). Horrenbestez, langile klasearen erreproduziora bideratzen diren baliabideei egiten diegu erreferentzia soldata terminoaren bitartez. Soldataren inguruko borroka, beraz, ez da lanpostura mugatzen den zerbait eta estrategia integral bat galdegiten du.

2. GAZTEON LAN BALDINTZA PREKARIOEKIN AMAITU

Aurreko aldarrikapenaren ondorio bezala, langileriaren baitan gertatzen diren gehiegikeria eta esplotazioarekin amaitu behar dugu. Gazte langileoi dagokigunez, enpresari asko gutaz probesten dira beraien etekin ekonomikoak handitzeko. Horrela, lan gogorragoak eta arriskutsuak egitera bultzatzen gaituzte, ordu extrak egitera behartzen gaituzte (ordu horiek ez dituzte beti ordaintzen), aldi baterako lanetara kondenatzen gaituzte, segurtasunik gabe beltzean lan egitera eta abar. Hau, langileria osoaren egiturazko baldintza den esplotazioari amaiera jartzearekin batera elkarlotu behar dugu.

Bizi-ereduaren pobretzea

3. OINARRIZKO BIZI BITARTEKOAK BERMATU

Mundu guztiak oinarrizko bizi bitartekoak bermatuta eduki behar ditu, hala nola etxebizitza, osasungintza, elikadura, aisialdia, kirola... Bitarteko eta zerbitzu horietarako sarbidea pertsona guztiek bermatuta izan behar dute, bakoitzak duen diruak baldintzatu gabe. Ongizate-estatuaren desegite garaiotan (dagoeneko atzera bueltarik ez duena) ordaindu dezaketenek kalitate handiagoko zerbitzu pribatuetara jotzen dute; bestalde, pobreentzako sistema publiko bat geratzen da, minimoetara murriztua. Izan ere, merkatuaren edo Estatuaren bidez esparru horiek guztiak zuzenean edo zeharka kontrolatzen dituzte bankari eta enpresaburu handiek, irabaziak areagotzeko negozio gisa. Horregatik, ahal den neurrian, eredu publiko-pribatua gainditu behar dugu, eta eremu horiek guztiak langile-klasearen kontrolpean jarri behar ditugu, gizarte osoaren beharrei erantzun diezaieten. Gizarte aske batek, beraz, baliabide horien sozializazioa inplikatu behar du, haien kalitatea, doakotasuna eta unibertsaltasuna bermatuz.

4. DENBORA LIBRERAKO ETA NORBERAREN GARAPEN ASKERAKO BALDINTZAK SORTU

Gazte langileok ezaugarri komunak baditugu ere, konkretuki gure bizitzak ez dira guztiz homogeneousak. Desberdintasun nagusi bat landuna izatean edo langabea izatean datza². Kontuan eduki behar da, gainera, gazte proletario askok (ez soilik gazteok) bestelako eginbeharrak ere baditugula: ikasketak eta lanpostua aurkitzeko formazio gehigarriak, bestelako lanpostu txikiak, etxeko eta zaintza lanak, burokrazia... Gauzak horrela, denbora librerako eta norberaren garapen askerako baldintzak sortzea beharrezkoa deritzogu. Izan ere, denbora libre beharrezkoa da bizi eredu aske baterako, bai eta denbora hori probesteko bitartekoak edukitzea ere. Gaur egun, diruz baino ezin dira eskuratu denbora librerako baliabideak, bai

² Bi aukera nagusi horien artean, aldi baterako lanak edota ordu gutxiko lanpostuak edukitzea dira kasu nagusiak.

kirolari, arteari eta aisialdiko aktibitateei dagokionez, besteak beste. Zerbitzu eta baliabide horien kalitatea ere, nola ez, diru kopuruaren arabera dira: kirol instalazioak, dena delako materiala, kontzertuak, ikuskizunak... Horrekin batera, gizarte aske batek norbere garapen askerako baldintzak jarri behar dituela uste dugu, gaur egun gertatzen ez den bezala. Izan ere, batetik, soldata txikiek ahalbidetzen digutena baino ezin dugu eskuratu eta, bestetik, burgesiaren kontrolpeko hezkuntza sistemak eta kultur industriak zuzenean determinatzen dute gure izaeraren zati handi bat, berau modu askean garatzeko aukerarik gabe uzten gaituen bitartean: usteak eta ideiak, anbizioak, desirak, harremantze moduak, errealitatearen inguruko informazioa eta ulerkerak... Beraz, langileen antolakuntza sozialistaren erronketako bat ere bada norberaren garapen askerako baldintzak sortzea.

5. INGURUGIROAREN SUNTSIPENA BORROKATU

Kapitalismoaren ekoizpen ereduak irabaziei baino ez die begiratzen eta azken mende zein hamarkadetan burgesiak mugarik gabe ustiatu du natura, gizakiaren eta naturaren arteko oreka oro apurtuz. Orain, beraien masa komunikabide eta plataformen bitartez, ardura guztiona dela sinetsarazi nahi digute, eta beraiek ere larrialdi klimatikoarekin arduratuta eta konprometituta daudela. Guk, posizio orokor bezala, argi eta garbi ikusten dugu gizarte kapitalistaren baitan ezin zaiola aterabide unibertsalik eman larrialdi klimatikoaren auziari. Beraz, esparru honetan ere sozialismoaren proiektua behar beharrezkoa dela uste dugu, berau baita gizaki-natura harreman orekatua berrezarri (jada beranduegi ez bada...) eta errespetatuko duena. Noski, larrialdi klimatikoaren ardura ez da norbanakoena, enpresari handiena baizik. Zentzu horretan, erantzukizuna langileriaren gain jartzen duten neurri politikoaren aurka gaude, baita trantsizio energetikoaren izenean ingurumena suntsitzen jarraitzen duten proiektuen aurka ere.

Gazteoi bideratutako Kultur-industria

6. INDARKERIA MATXISTA BORROKATU

Indarkeria matxista garai honetako arazo larrienetako bat da. Gazteen belaunaldi berriak hipersexualizazioak zeharkatzen ditu, neurri handi batean kultura-industriaren eraginez. Fenomeno horrek eragin handia du gure jokabide eta pentsamoldean: itxurarekiko obsesioa, azaleko harreman pertsonalak eta sexualak kontsumitzea... Lotura zuzena dago hipersexualizazioaren eta indarkeria matxistaren artean. Izan ere, emakume langileriaren zapalkuntza erreproduzitzea dakar, sufrimendu handia eragiten du emakumeongan eta oztopo izugarria da jendarte aske baten eraikuntzari dagokionez. Zentzu horretan, berebizikoa ikusten dugu gazteoi bideratutako kultur industriak zabaltzen dituen eduki hipersexualizatuak problematizatzea eta indarkeria matxistari aurre egitea eta gazteoi bideratutako kultur industriak zabaltzen dituen eduki hipersexualizatuak problematizatzea.

7. POBREZIAREN NORMALIZAZIOARI AURRE EGIN

Masa komunikabideen eta plataforma digitalen bitartez, orokortzen ari diren bizi-baldintza proletarioak normalizatu nahi dituzte bankari eta enpresari handiek. Testuinguru pobre eta autoritario horretara ohitutako belaunaldian bilakatzen bagara, gizarte kapitalista hori eraldatzeko aukera guztiak ezabatuko liriateke. Horregatik, pobrezia normalizazioari aurre egin behar diogu, pobrezia ez delako gertakari natural bat, gizarte kapitalistaren ondorioa baizik.

Horrekin batera, pobrezia ez dugu soilik zentzu material batean ulertu behar (bizitzeko oinarrizko bitartekoen falta), zentzu orokorrago batean baizik. Izan ere, gizarte batek dituen gaitasunekiko loturan

ulertu behar dugu pobrezia bera. Zentzu horretan, gaur egungo zenbait joera pobrezia-aren adierazle ere badira: mugikortasun gaitasunaren murrizketa, hezkuntza ereduaren edukiz hustea, biztanleriaren gaineko kontrol telematikoak, indarkeria matxistaren presentzia hedatua, kalitatezko zerbitzu ugari ukatzea langile klaseari, gazte langileon emantzipazio ezintasuna, poliziaren presentzia areagotzea eta abar luze bat. Egungo garai historiko honetan, nahikoa baliabide dago arazo horiei irtenbidea emateko eta langile klase osoarentzako kalitatezko bizi-baldintzak ziurtatzeko, baina horretarako beharrezkoa da gizarte sozialista eraikuntza.

Burgesia, bere kultur-industria eta hezkuntza sistemaren bidez, kontzientzia kritiko oro eta eraldaketarako ikuspegi kolektibo oro ezabatzen saiatzen da. Horrela, alternatiba faltsuak sustatzen dituen bitartean, gazteriaren antolaketa politikoa oztopatu eta despolitizazioa bultzatzen du, gazteok pasibo politiko bihurtuz.

8. DESPOLITIZAZIOARI AURRE EGIN

Despolitizazioari aurre egiteak ez du esan nahi politikagintza instituzionalarekiko atxikimendua piztu behar dugunik gazteon artean. Gaur egungo instituzio estatalak burgesiaren erremintak dira, ez instituzio neutral batzuk. Hau da, errealitatea ez digute alderdi politikoei eraldatuko, ez behintzat hobera. Horren ordez, kapitalismoaren eraldaketarako kontzientzia eta ilusioa piztu behar dugu gazteon artean, klaserik gabeko gizarte sozialista bezala ulertuta eraldaketa hori. Horregatik, hainbat erreminta sortzearekin konprometituta jarraitzen dugu: formakuntza saioak, dinamikak, eskubide zibil eta politikoen aldeko borrokak...

Gazteoi bideratutako Kultur-industria

9. EUSKARAZ BIZITZEKO ETA IKASTEKO BALDINTZEN ALDE EUSKAL ESTATU SOZIALISTA ERAIKI

Euskararen izaera eta egoera aldatuz joan dira historian zehar. Gaur egun, besteak beste, Euskal Herriak bizi duen nazio zapalkuntzak eta, aldi berean, mundu mailako kultur homogeneizazioak euskararengan eragin nabarmena du. Euskara, egun, ez dago bere egoerarik onenean: oro har, bere erabilera murrizten doa (nahiz eta ez den gauza bera gertatzen bere ezagutzarekin), euskararen biziraupena merkantilizazio logiken baitan txertatzen joan da, hizkuntza bezala pobretzen doa, ertain klaseko familietan presentzia handia badauka ere oso eskasa da familia proletarioetan daukana eta abar. Gainera, erreferentzia iraultzaile baten faltan, euskararen biziraupena baldintza kapitalisten baitan dagoelako ideia nagusitzen joan da azken hamarkada hauetan, edo, hobeto esanda, azken urteetan euskara ezin izan da estatu kapitalisten aurkako mugimendu iraultzaile nagusi baten osagai bihurtu. Horrela, euskararen aldeko politikak normaltasun kapitalistaren parte izatearekin lotu dira (Netflix euskaraz, polizia euskalduntzearen aldeko apustua...) eta horrek, nahitaez, euskararen izaeran ere eragina izan du, izan ere, euskararen merkantilizazioa eta instituzionalizazioa handitzen joan dira.

Guk euskaraz bizitzeko eta ikasteko eskubidea aldarrikatzen dugu, eta euskararen biziraupenerako eta garapenerako baldintzak Euskal Estatu Sozialistaren eraikuntzarekin uztartu behar direla defendatzen dugu. Aldarrikapen hori komunismoaren programaren ataltzat hartzen dugu; izan ere, giza kultur ondarearen defentsa egitea, baita hizkuntza gutxituena ere, komunismoaren aldarri historikoetako bat izan da, eta zentzu horretan kokatzen dugu euskararen aldeko borroka.

Horri lotuta, euskararen defentsa klase independentziari uko egin gabe egiten dugu. Euskara ezin da proiektu antagonikoen arteko batasuna lortzeko esparrua izan, eta euskararen aldeko borroka enpresari handiekin batera eta estatu kapitalistaren baitan egikaritzearen aurka gaude. Kontrara, Euskal Estatu Sozialistaren proiektuarekin lotzen dugu euskararen garapen askea.

Horrenbestez, euskararen erabilera murrizten, merkantilizatzen eta pobretzen doan testuinguruan, euskaraz bizitzeko eta ikasteko baldintzen alde jardungo dugu, eta lanketa hori guztia Euskal Estatu Sozialistaren norabidean egingo dugu. Horrekin batera, egunerokotasunean euskararen erabilerari lehentasuna ematen eta berau sustatzen jarraituko dugu.

10. ENPRESARIEN INTERESETARA DAGOEN HEZKUNTZAREKIN AMAITU

Ziklo produktiboaren eta enpresarien interesen arabera gorpuzten den hezkuntza ereduaren aurrean, hezkuntza eredu sozialista aldarrikatzen dugu. Hau da, langileriaren kontrolpean egongo den hezkuntza eredua (eta ez enpresari handien kontrolpekoa), zeina kalitatezkoa, dohakoa eta unibertsala izango den.

Krisi kapitalistaren testuinguru honetan, aldaketak gauzaten ari dira eta hezkuntza ez da salbuespena; izan ere, akumulazio fasearen beharren arabera aldaketak jasaten ari da. Hezkuntza erreformen helburuetako bat gazte lan indar merkea sortzea da eta horren adibide dira *heziketa duala* eta *ordaindu gabeko praktikak*. Gazteen heziketarako direlako aitzakiapean, gazteen pobretzea areagotzen dute eta enpresarien etekinak handitzea dakarte. Gazte langileoi dagokigu aldaketa horiek ezkututzen dutena argitara ateratzea, testuinguruan kokatzea eta betetzen duten funtzioa borrokatzea.

11. HEZKUNTZA EDUKIZ HUSTEARI EZ, AUTORITARISMOA BORROKATU

Aurreko aldarrikapenean esandakoaren bidetik, lan indar desideologizatuan eta obedienteen bilakatu nahi gaituzte. Jakintza garatzearen garrantzia gero eta txikiagoa da egungo hezkuntza sisteman, pixkanaka edukiz husten ari da eta diziplinamendu prozesua areagotu da, krisi garaiotan langileriak bere izatearen kontzientzia har ez dezan. Hezkuntzako diziplinamenduaren hamaika aurpegi ikus genitzake, horien artean autoritarismoaren normalizazioa eta eskubide politikoen etengabeko urraketa nabarmendu daitezkeelarik. Beharrezkoa deritzogu prozesu horri aurre egitea.

12. GAZTE LANGILEON AURKAKO KRIMINALIZAZIOA- REKIN ETA JAZARPENAREKIN AMAITU

Ahal dugun heinean, gazteon aurkako kriminalizazioari eta jazarpenari aurre egin behar diogu. Agintariek sumiso, obediente, pobreziara eta autoritarismora ohitutako subjektu bezala nahi gaituzte, etorkizuneko kapitalaren ziklora ondo egokitutako lan indar bezala nahi gaituzte. Gazteon garapena eta ahalduntzea bultzatu nahi dutela dioten bitartean, agintariek eskubiderik gabeko subjektu gisan tratatzen gaituzte.

GKStik borondatea daukagu gazte langileon aurkako jazarpenak salatu, eskubideen aldeko dinamikak sortzeko eta gazte langileon aurkako kriminalizazioa borrokatzeko. Benetako kriminala jendea pobreziara kondenatu, bizitzeko zerbitzuak kaltetu, guztion eskubideak ezabatu eta bestelako zapalkuntzak bultzatzen dituzten enpresari handi eta politikari profesionalak dira. Horiek dira benetan kontrolpean eduki behar direnak.

13. ESKUBIDE POLITIKOAK BORROKATU

Gizarte aske baten norabidean pausoak ematen joateko, beharrezkoa da eskubideen eremua zabaltzen joatea esparru guztietan: eskubide zibilen esparruan, esparru ekonomikoan, langileriaren antolakuntza politikoaren esparruan eta abar. Eskubideak borrokaz irabazten dira, langile klasearen belaunaldi desberdinen borrokek frogatu duten bezala eta lorpen horiek estatu sozialistaren eraikuntzaren pausu bezala ulertu behar ditugu. Zentzu horretan, langileok politika independenteki egiteko baldintzak defendatzea eta eskuratzea, gaur egungo burgesiaren ofentsiba politikoaren aurrean. Baina, aldi berean, eskubide gehiago lortzen joan behar gara eta horien alde borrokatu behar dugu gazte langileok.

Estatu Sozialistaren bidean, gazte
langileok borrokara!

Gazte Langileontzako
Proposamen Politikoa
2022

